

นางนวลกับมวลแมวผู้สอนให้นกบิน

วรรณกรรมสเปนที่เหมาะกับผู้อ่านวัย 8 - 88 ปี

รพีพร คงสมบูรณ์

หลุยส์ เซปุลเบดา. (2551). **นางนวลกับมวลแมวผู้สอนให้นกบิน**. แปลจาก **Historia de una gaviota y del gato que le enseno a volar**. โดย สถาพร ทิพย์ศักดิ์. กรุงเทพฯ : ฟ้าเลื่อน. 166 หน้า

“การยอมรับและรักสิ่งซึ่งเหมือนตัวเราเป็นเรื่องง่ายมาก แต่การปฏิบัติต่อผู้อื่นที่แตกต่างจากเราเป็นเรื่องยากยิ่ง”

คำพูดเรียบง่ายหากแต่มีความหมายลึกซึ้งและชวนให้คิดนี่คือคำพูดที่ซอร์บาสแมวท่าเรือพูดกับนกนางนวลสีเงินตัวหนึ่งซึ่งเรียกมันว่า “แม่” จากเรื่อง **นางนวลกับมวลแมวผู้สอนให้นกบิน** วรรณกรรมที่อ่านสนุกแต่ซาบซึ้ง แฝงอารมณ์ขันแบบหยิกแกมหยอกมนุษย์ และสะท้อนให้เห็นแง่มุมของการเห็นคุณค่าของชีวิตที่ต่างเผ่าพันธุ์กับตัวเองได้อย่างลึกซึ้ง

ท่ามกลางกระแสแห่งความวุ่นวาย ปั่นป่วน แ่งแย่งชิงดีและมีความแตกต่างหลากหลายของมวลมนุษยชาติ ดูเหมือนว่าการยอมรับนับถือ เข้าใจความแตกต่างและเมตตาอาหารต่อกันของผู้คนในสังคมจะลดน้อยลงไปทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันทั้งทางชาติพันธุ์ ค่านิยม คติ วิถีชีวิต หรือแม้แต่เพียงความคิดและทัศนคติ ทั้งๆ ที่น้ำใจไมตรีและการหยิบยื่นความกรุณาให้กันเป็นหัวใจที่สำคัญยิ่งสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข วรรณกรรมหลายเรื่องจึงพยายามทำหน้าที่ด้วยการสะท้อนภาพดังกล่าวและชี้ชวนให้เห็นแนวทางอันพึงปรารถนาตลอดจนชักชวนให้ผู้อ่านได้ครุ่นคิดหรือสะดุ้งสะท้อนเหมือนถูกเหน็บแถมในบางครั้ง

นางนวลกับมวลแมวผู้สอนให้นกบิน (2551) วรรณกรรมเยาวชนที่อบอุ่นอ่อนโยนและแฝงแง่คิดอย่างล้ำลึก ผลงานของหลุยส์ เซปุลเบดา ตีพิมพ์ครั้งแรกปี 2551 ถ่ายทอดเป็นภาษาไทยโดยสถาพร ทิพย์ศักดิ์ ได้รับรางวัล IBBY Honor List 2010 ซึ่งมีคณะกรรมการคือผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กจากทั่วโลก พิจารณา (International Board On Books for Young People) ประเภทวรรณกรรมเยาวชนแปลสำหรับเด็กและเยาวชน ผลงานของหลุยส์ เซปุลเบดาเล่มนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก ด้วยเรื่องราวที่อบอุ่น อ่อนโยน มีอารมณ์ขันแต่แฝงไว้ซึ่งปรัชญาและข้อคิดที่ดี จึงเป็นที่กล่าวอ้างว่าวรรณกรรมเรื่องนี้เหมาะกับผู้อ่านตั้งแต่วัย 8 ปี

จนถึง 88 ปีเลยทีเดียวน ผู้เขียนเป็นนักเขียนนวนิยาย นักเล่านิทาน นักสร้างภาพยนตร์และนักบันทึกการเดินทาง หัวข้อหรือแก่นเรื่องในงานเขียนของเขาจึงมีความหลากหลายอย่างเห็นได้ชัดเช่นการล่าปลาวาฬในป่าดงดิบ การสังหารปลาวาฬในชิลี การประณามการปล่อยน้ำมันดิบลงในทะเล (ซึ่งสะท้อนให้เห็นในเรื่องนางนวลกับมวลงแม่มดผู้สอนให้เด็กบิณฑิการกรรม) รวมถึงการพจญภัย การเดินทาง นวนิยายแนวมืด แนวลึกลับสยองขวัญ แนวระทึกใจ นิทานสำหรับเด็ก บันทึกการเดินทาง และความมุ่งมั่นแห่งอุดมการณ์ หลุยส์ เซปุลเบดาเป็นผู้ริเริ่มการเล่าเรื่องเชิงโครงเรื่องและนำเสนอแนวคิดสำคัญที่ไม่ซ้ำแบบเดิมๆหรือตามขนบวรรณกรรม บรรยายการเล่าเรื่องของเขาได้ชื่อว่าเป็นแนวเหมือนจริงแฝงอำนาจศักดิ์สิทธิ์ ท่ามกลางสภาพและบริบทตามความเป็นจริงทางสังคมและภูมิศาสตร์ นอกจากนี้หลุยส์ เซปุลเบดายังเป็นนักเขียนที่ใช้ภาษาเรียบง่ายและชัดเจน เพื่อหลีกเลี่ยงรูปแบบการเขียนที่ฝืนธรรมชาติ เลี่ยงการตีความทางปรัชญาต่างๆ และความซับซ้อนตามรูปแบบของงานวรรณคดี

อย่างไรก็ตาม ไม่มีวรรณกรรมเรื่องใดที่จะเลี่ยงความเป็น “ตัวตน” ของนักเขียนคนนั้นไปได้ หากแต่ขึ้นอยู่กับคนอ่านเองว่าจะสามารถ “จับ” ความเป็นตัวตนและทักษะของนักเขียนที่แฝงนั้นได้หรือไม่ ทั้งประวัติ ประสบการณ์ แง่คิด ตลอดจนมุมมองต่างๆ ล้วนเป็นสิ่งที่แฝงเร้นมาในงานวรรณกรรมจนมิอาจหลีกเลี่ยงการตีความตามระเบียบของการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมได้ ดังนั้น แม้หลุยส์จะออกตัวว่าเขาไม่ได้ตั้งใจใส่ปรัชญาใดๆ ทั้งสิ้นในงานวรรณกรรมของเขา แต่นักอ่านยิ่งเป็นการสร้างโจทย์ที่ท้าทายนักอ่านทั้งหลายในการหาความหมายระหว่างบรรทัดและจับตัวตนของหลุยส์ให้ได้จากงานเขียนของเขา

สัญญาและมิตรภาพของต่างเผ่าพันธุ์

นางนวลกับมวลงแม่มดผู้สอนให้เด็กบิณฑิการกรรม ใช้กลวิธีดำเนินเรื่องผ่านสายตาของบุคคลที่ 3 ซึ่งเสมือนผู้เฝ้ามองเหตุการณ์และความเป็นไประหว่างนางนวลกับมวลง เรื่องเริ่มผูกปมโดยเคงกาธันนางนวลตัวเมียขสนสีเงินซึ่งโชคร้ายพลัดจากฝูงเพราะถูกรบกวนน้ำมันปิโตรเลียมที่มนุษย์ปล่อยจากโรงงานติดตั้งจนไม่อาจบินตามฝูงต่อไปได้ มันพยายามกระเสือกกระสนจนพาร่างตัวเองมาถึงซาน มิเกล เมืองฮัมบูร์ก ที่นั่นเองมันได้พบซอร์บาสแมวมดผู้สอนผู้มีความสำคัญในการทำหน้าที่เป็นแม่ของลูกนกนางนวลต่อจากมัน

ธรรมชาติของผู้ล่ากับผู้ถูกล่าไม่น่าจะมีพันธะสัญญาในการรักษาชีวิตและเกื้อกูลกันแม้แต่น้อย แต่ซอร์บาสกลับไม่มีสัญชาตญาณแห่งการเป็นนักล่าเลย มีหน้าที่ยังพยายามโอบอุ้มและช่วยเหลือผู้ที่ควรจะถูกเป็นเหยื่อของตนอย่างไม่ลังเล

“...ฉันถูกรบกวนน้ำมัน ภัยพิบัติสีดำ โชคร้ายของท้องทะเลสาบใส ฉันใกล้จะตาย” นกนางนวลตอบเสียงเครือ

“ตายเรอะ อย่าพูดอย่างนั้นสิ เธอเหนื่อย และเนื้อตัวสกปรกต่างหากละ ไม่เป็นอะไรหรอก ทำไมไม่บินไปให้ถึงสวนสัตว์ละ ไม่ไกลจากที่นี่ ที่นั่นนะ มีสัตว์แพทย์ ช่วยเธอได้”

“ฉันบินไม่ไหว นี่เป็นการบินครั้งสุดท้าย” นกนางนวลร้องตอบด้วยเสียงที่แทบไม่ได้ยิน แล้วมันก็หลับตาลง

“เธออย่าเพิ่งตายนะ พักสักหน่อยก็แข็งแรงเหมือนเดิม...หัวใหม่ ฉันจะเอาอาหารมาให้ แต่เธออย่าตายนะ” ซอร์บาสขอร้องขณะเข้าไปใกล้กนางนวลที่อ่อนแรงเต็มที่

แมวเลียหัวกนางนวลขณะที่มันพยายามเอาชนะความขะเขวขี้ได้สำเร็จ ยิ่งกว่านั้น คราบที่เปื้อนตามตัวนกรสชาติแย่มาก เมื่อเลียบริเวณคอนกนางนวล ก็รู้สึกว่าการหายใจของอีกฝ่ายค่อยๆ แผ่วลงเรื่อยๆ (หลุยส์. 2551:40-43)

แต่สัญญาะหว่างเพื่อนต่างเผ่าพันธุ์ก็เกิดขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อเมื่อกนางนวลเคาะออกไข่ทิ้งไว้หนึ่งฟองซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของการพิสูจน์คำมั่นสัญญาที่ซอร์บาสให้ไว้รวมถึงเป็นบททดสอบของมิตรภาพต่างเผ่าพันธุ์ที่มนุษย์เราควรนำพาด้วย

“ฉันจะออกไข่ด้วยแรงเหวี่ยงสุดท้ายที่เหลือฉันจะออกไข่ทิ้งไว้หนึ่งฟองสหายแมวฉันเห็นว่าเธอเป็นสัตว์ที่ดีจิตใจสูงส่ง ดังนั้น ฉันขอร้องเธอให้สัญญากับฉันสามข้อ จะทำได้ไหม” นกร้องขอพลังสะบัดขาสะปะสะปะขณะพยายามลุกขึ้นยืน

...“ฉันให้สัญญา ตามที่เธอต้องการ แต่ตอนนี้พักผ่อนเสียก่อนนะ” แมวส่งเสียงเห็นอกเห็นใจ “ฉันไม่มีเวลาพักหรอก สัญญากับฉันนะว่าจะไม่กินไข่ที่ฉันจะไข่ออกมา” นางนวลขอร้องขณะลืมตาขึ้น

...“สัญญากับฉันว่าเธอจะดูแลรักษาไข่ จนพักออกเป็นตัว”

...“สัญญากับฉันนะว่าเธอจะสอนให้มันบิน” นกนางนวลขอร้องพลาจจ้องตาแมวเหม็ง

...แม้จะคิดว่านางนวลแพ้อด้วยพิษไข่ แต่ซอร์บาสก็รับคำและให้สัญญานกนางนวลเป็นมันเป็นเหมาะจนกระทั่งแม่นกจากไป

...เคาะไข่มองไปที่ท้องฟ้า แสดงความขอบคุณกระแสนลมผู้เป็นมิตรซึ่งร่วมเดินทางมากับมัน และในจังหวะที่มันหายใจออกเหวี่ยงสุดท้าย ไข่ฟองเล็กสีขาวเต็มฟ้าฟองหนึ่งก็กลิ้งอยู่ข้างข้างซึ่งเปียกชุ่มด้วยคราบน้ำมัน (หลุยส์. 2551:42-44)

จุดหมายต่างบนทางเดินร่วม

การดำเนินเรื่องเพื่อพยายามคลี่คลายปมของเรื่องนางนวลกับแมวผู้สอนให้มันบิน คือการรักษาคำมั่นสัญญาที่ซอร์บาสให้ไว้กับแม่นกนางนวล ภาพแมวสีดำตัวอ้วนพิกกไข่อย่างหวงแหนประหนึ่งกำลังรักษาสมบัติอันล้ำค่า รวมทั้งการเอาใจใส่ดูแลหาอาหารมาบ่อนลูกนกจึงเกิดเสียงเย้ยหยัน ถากถางและขบขันจากบรรดาแมวด้วยกันแม้แต่หนูคูริแมวอย่างหลีกเลียงไม่ได้ ถึงกระนั้นก็ตามซอร์บาสพยายามประคองประหม่อมเอาใจใส่ดูแลมันให้พ้นจากภัยอันตรายที่น่ากลัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ที่ไม่น่าไว้วางใจเช่นมนุษย์เพื่อทดสอบสิ่งที่โกลเนลโลแมวอวูโส ผู้วางมดและไม่ยอมให้ใครฉลาดเหนือตนเรียกว่า “การเติบโตที่รอคอย”

ภารกิจอันยิ่งใหญ่และบทบาทใหม่ของซอร์บาสเกิดขึ้นทันทีเมื่อลูกนกกลีมตาตุโลกและทั้งสองพบกันเป็นครั้งแรก

“...ซอร์บาสประคองไขไวด้วยขาหน้า ด้วยวิธีนี้จึงเห็นลูกนกกำลังจิกเปลือกไขจนเปิดเป็นรู มันดันหัวขนาดเล็กสีขาวและเปียกกลอดออกมา “แม่” ลูกนกนางนวลส่งเสียงร้อง”(หลุยส์. 2551:83)

ซอร์บาสบรรลุถึงความสำเร็จในการรักษาคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้ 2 ข้อจากทั้งหมด 3 ข้อ คือการไม่กินไขในข้อแรก และในข้อสองคือการฟักไขให้ออกมาเป็นตัว เหลืออีกเพียงข้อเดียว นั่นคือการสอนให้ลูกนกบิน นั่นคือสัญญาแห่งเกียรติยศของแม่ว่าเธออย่างซอร์บาส แม่มันไม่รู้ว่าจะสอนลูกนกให้บินได้อย่างไร มันก็พยายามถึงที่สุดด้วยความช่วยเหลือจากมวลมแมทั้งหลายที่พร้อมใจกันมาดูแลลูกนกและตั้งชื่อให้มันว่า “โซคตี” ด้วยเหตุผลที่เรียบง่ายแต่สะท้อนถึงความตั้งใจและจริงใจของมวลมแม

“ฉันขอเสนอให้ตั้งชื่อว่า โซคตี เพราะลูกนกมีพวกเรารู้แลรับผิดชอบ”

...“แมวทุกตัวเห็นพ้องกันเรื่องชื่อที่โกโลเนลเสนอแล้วแมวทั้งห้าก็หอมล้อมนกนางนวลน้อยเป็นวงกลมต่างยืนบนขาหลังเหยียดขาหน้าออกให้ลูกนกอยู่ได้ชุ่มฉ่ำเท่าที่แต่ละร่วมกัน และพวกมันส่งเสียงร้องทำพิธีรับศีลล้างบาปของแมวทำเรือ”

“เราขอต้อนรับแก โซคตี มิตรของแมว” (หลุยส์. 2551:113,115)

มวลมแมสหายทั้งห้ามิได้ลดละความพยายามในการปกป้องดูแลลูกนกและเสาะหาวิธีการต่างๆ ที่จะมาช่วยกันสอนให้ลูกนกบินด้วยการค้นคว้าหาข้อมูล ถามผู้รู้ ตลอดจนพยายามหาวิธีการบินราวกับตัวเองเป็นนกนางนวล แต่ดูเหมือนนี่จะเป็นบททดสอบที่ยากและท้าทายยิ่ง เพราะลูกนกกลับน้อยใจและหวาดระแวงเมื่อรู้ว่าตัวเองมิใช่ลูกแมว หากแต่เป็นสัตว์ร่วมโลกที่เรียกว่านกนางนวลซึ่งควรจะเป็นเหยื่อของสัตว์ผู้ล่าอย่างแมวเสียด้วยซ้ำ

“แม่อยากให้ฉันกิน จะชวนฉันให้อ้วนใช่ไหม” มันถาม ไม่มองหน้าซอร์บาส

“เพื่อให้เธอตัวโตและแข็งแรงต่างหาก”

“พอฉันอ้วนได้ที่แล้ว แม่จะเชิญพวกแมวมากินฉันใช่ไหมจะ” มันร้องถามน้ำตานอง

(หลุยส์. 2551:121)

หลุยส์สะท้อนทัศนคติและพัฒนาการของตัวละครที่เดินอยู่บนเส้นทางเดียวกัน หากแต่ชัยชนะหรือจุดหมายนั้นต่างกัน จุดหมายของฝ่ายแรกคือบรรลุความสำเร็จของการรักษาคำมั่นสัญญา รู้คุณค่าของความแตกต่างและพยายามผลักดันให้อีกฝ่ายหนึ่งเติบโตอย่างกล้าหาญ ในขณะที่จุดหมายของอีกฝ่ายหนึ่งคือยอมรับความแตกต่าง และกล้าหาญที่จะเติบโต โซคตีสับสนในความแตกต่างระหว่างมันกับแมวจนเกิดความรู้สึก “ขลาดกลัวการเติบโต” ในขณะที่แมวยังยึดมั่นกับการบรรลุเป้าหมายของ “การเติบโตที่รอคอย”

“ทำไมฉันต้องบินด้วยล่ะ” โซคตีกำลังหุบปีกแนบลำตัว ส่งเสียงร้องถาม

“เพราะเธอเป็นนกกางนวล และนกกางนวลต้องบินนะสิ” เจ้าแสนรู้ตอบ “ฉันรู้สิที่ว่าแยมมากที่เธอไม่รู้!”
“แต่ฉันไม่ชอบบิน ไม่ชอบเป็นนกกางนวลด้วยนะ” โชคดีเถียง “ฉันอยากเป็นแมว พวกแมวไม่
ต้องบิน” (หลุยส์. 2551:118)

การเติบโตของสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจากทางกายหรือใจ มักต้องแลกมาด้วยบาดแผลและน้ำตา จึงนับเป็น
บททดสอบที่ท้าทายไม่น้อยที่จะก้าวข้ามผ่านกระบวนการเติบโต สัญชาตญาณ ความเข้าใจ ภาควิชาใจและ
ตระหนักในตัวตนของโชคดีย่อมไม่เพียงพอต่อการผลักดันให้มันก้าวข้ามผ่านบททดสอบนี้ไปได้ ความรักและพลัง
ใจจากมิตรรักต่างเผ่าพันธุ์อย่างแมวซอร์บาสจึงเป็นพลังสำคัญและงดงามยิ่งที่ประทับประคองให้โชคดียกล้าหาญ
พอที่จะขยับปีกโบยบินสู่ฟ้า

“ฉันไม่กล้าบิน” โชคดีส่งเสียงพลางขยับตัวยี่ด่างขึ้น
“ถึงตอนนั้น ฉันจะอยู่ใกล้ๆ เธอ” ซอร์บาสส่งเสียงขณะเลียหัวให้ “ฉันสัญญากับแม่ของเธอ”
นกกางนวลวัยแรกรุ่งกับแมวดำตัวใหญ่และอ้วนพีเริ่มออกเดิน แมวเลียหัวนกกางนวลอย่าง
ทะนุถนอม นกกางนวลก็กางปีกข้างหนึ่งโอบหลังแมวไว้” (หลุยส์. 2551:123)

หยิกแกมหยอก ยอกย้อนมนุษย์

นางนวลกับมวลแมวผู้สอนให้นกบินเป็นวรรณกรรมเยาวชนที่นับได้ว่าทำหน้าที่ของวรรณกรรม
เยาวชนได้อย่างครบถ้วน กล่าวคือ คำโครงเรื่องดี สนุกสนาน แฝงอารมณ์ขัน เลือกตัวละครได้เหมาะสมและ
ถูกใจผู้อ่านที่สำคัญคือแฝงแง่คิดและทำหน้าที่สอนได้อย่างแยบยลลักษณะที่เด่นอีกประการหนึ่งของเรื่องนางนวล
กับมวลแมวผู้สอนให้นกบินคือการเหน็บแนมและวิพากษ์มนุษย์ซึ่งเป็นสัตว์สังคมได้อย่างแยบยล

หลุยส์แสดงทัศนะเกี่ยวกับมนุษย์ผ่านตัวละครหลักซึ่งเป็นสัตว์ทั้งเรื่อง น่าสังเกตว่ามนุษย์เป็นตัวละคร
ประกอบและแทบไม่ปรากฏตัวตนอย่างชัดเจนหรือมีบทบาทโดดเด่นเท่าสัตว์ในเรื่อง มีเพียงตอนคลี่คลายปมเพื่อ
จบเรื่องเท่านั้นที่เอื้อมมือแห่งความเมตตาจากมนุษย์ซึ่งดูจะมีความอ่อนโยนมากที่สุดคนหนึ่งเข้ามาคลี่คลายปมให้
มีหน้าซ้ำภาพลักษณ์ของมนุษย์ที่หลุยส์เสนอในเรื่องนี้ยังเป็นสิ่งมีชีวิตที่น่ารังเกียจ เห็นแก่ตัว ไม่มีคุณธรรม ทำลาย
สิ่งแวดล้อม เป็นอันตรายยิ่งหากเข้าใกล้ และที่สำคัญคือสื่อสารกันไม่ได้เฉพาะพวกมนุษย์เผ่าพันธุ์เดียวกับตัวเอง
เท่านั้น มิฉะนั้นจะต้องอาศัยภาษาอื่นหรือสัญลักษณ์สื่อความหมาย ประเด็นนี้เองที่ตอกย้ำถึงความยากลำบาก
ของมนุษย์ในการพยายามเข้าใจและยอมรับกันอย่างเสมอภาคทุกเผ่าพันธุ์ชั้นชน

“มนุษย์ทำเรื่องให้ยุ่งยากอะไรยังงี้! ต่างจากพวกเรานกกางนวลส่งเสียงร้องเหมือนกันหมดทั่วโลก” เคงกาธ
เคยเปรยกับสหายร่วมบินตัวหนึ่ง (หลุยส์. 2551:15)

หลายครั้งที่หลุยส์หยิกแกมหยอกความเป็น“มนุษย์”โดยใช้กลวิธีผ่านบทสนทนาของตัวละครโดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเรื่องการตั้งหน้าตั้งตาทำลายสิ่งแวดล้อมด้วยสติปัญญาอันปราดเปรื่อง

“มนุษย์เป็นพวกที่ทำนายล่วงหน้าไม่ได้เลย แะ่จริงๆ หลายครั้งพวกเขาถ่อความเสี่ยหายสุดด้วยความปรารภนาดี” (หลยล. 2551:99-100)

“หมึกของปลาหมึกเป็นพยาน! เกิดเรื่องร้ายต่างๆ ในท้องทะเล บางทีฉันสงสัยว่ามนุษย์บางคนเป็นบ้าไปแล้วเระะ เพราะพยายามทำให้มหาสมุทรเป็นขยะมทึมา” (หลยล. 2551 : 111-112)

นอกจากนี้หลยลยังกำหนดให้ตัวละครที่เป็นสัตว์ในเรื่องทำหน้าที่ “หยิกแกมหยอก” และ “ล้อเลียน” มนุษย์ทั้งนิสัยใจคอ การแสดงออกอย่างข่มคนอื่น รวมถึงการพยายามแสดงภูมิความรู้เพื่อกลบเกลื่อนความไม่รู้ของตัวเอง ตลอดจนการกำหนดสัญลักษณ์ซึ่งแสดงถึงการเป็นผู้มีภูมิที่อ้างอิงได้อย่างสารานุกรมของมนุษย์ที่คับแคบและยึดติดกับสัญลักษณ์แห่งการค้นคว้าหาความรู้ในแบบเดิมๆ แต่หาวิธีการใช้อย่างถูกต้องและรู้จักมันจริงไม่

“ขนม่นเป็นพยานเระะวะ! เราไม่ได้ข้อมูลอะไรใหม่เลย” ซอร์บาสสบถ

“ช่างร้ายจริงๆ! ร้ายจริงๆ! นี่เป็นครั้งแรกนะที่สารานุกรมทำให้ฉันผิดหวัง” เจ้าแสนรู้ยอมรับอย่างสิ้นหวัง

“แล้วใน สา-มา-กรู-นม-สารูนั้นละ แกรู้ะว่าฉันหมายถึงอะไร ไม่มีคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับวิธีกำจัดคราบน้ำมันปิโตรเลียมเลยเระะ” โกลเเนลโลปรีกาษาหาหรือ(หลยล. 2551 : 111-112)

นับว่าหลยลยังให้โอกาสมนุษย์ได้ “แก้ตัว” บ้างในตอนคลี่คลายเรื่อง เมื่อมวลแมทั้งหลายไปขอความช่วยเหลือจากมนุษย์คนหนึ่งที่สามารถหลายกำแพงแห่งความแตกต่างระหว่างเผ่าพันธุ์ได้ เพราะมนุษย์คนนั้นเข้าใจภาษาแมและภาษานกด้วย และสุดท้ายเมื่อพลังแห่งความเข้าใจกันของเผ่าพันธุ์ที่แตกต่างกันทั้งสามเกิดขึ้น จึงกลายเป็นพลังผลักดันให้กนางนวลโซคติกกล้าหาญและบินได้สำเร็จ มนตร์ระหนักแล้วว่า “ผู้กล้าบินเท่านั้นจึงบินได้”

เมื่อถึงตอนนั้น ซอร์บาสก็อดปลาบปลื้มและซาบซึ้งมิได้ มันได้รับบทเรียนยิ่งใหญ่ที่คงจะลืมมิได้ไปชั่วชีวิต ว่าครั้งหนึ่ง ความรักความผูกพันและความเข้าใจของสัตว์ต่างเผ่าพันธุ์กันอย่างสิ้นเชิงได้บังเกิดขึ้น กลับกลายเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้มนุษย์ผู้ซึ่งทงตนว่าประเสริฐแล้วกว่าสัตว์ไหนได้หันกลับมาค้นหาความกรุณาที่ซุกซ่อนตัวอยู่เงียบๆ ให้ออกมาเพื่อแผ่และให้ได้แม้แต่ผู้ที่ต่างจากเรา หากซอร์บาสพูดกับผู้อ่านได้ มันคงสงสัยและไม่เชื่อใจมนุษย์นัก เพราะทุกวันนี้ เพียงมีความเห็นที่แตกต่าง เราก็ถือว่าเป็น “คนอื่น” มิใช่พวกพ้องเดียวกันและถึงขนาดโกรธเคือง ซิงซัง เคียดแค้น ราวกับมิได้เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเสียแล้ว
